

10. Lecke: Gazdaságpolitika

Az aggregált kínálati és az aggregált keresleti függvényekkel most már minden építőkö rendelkezésünkre áll, hogy beszélhessünk a gazdaságpolitikáról. Azt is mondhatnám, hogy az egész eddigi elemzésre a rövid távú modell kapcsán nem önmagában, önmaga kedvéért volt szükségünk, hanem az összes eddig megvizsgált részpiac ennek a témának volt a szükséges előfeltétele.

A nemzetgazdaság egésze egy összetett és organikus fejlődő, folyton mozgásban lévő rendszer, amely – mint már láttuk – ciklusokon keresztül fejlődik, halad előre. Ezek a ciklusok egyenlőre úgy tűnik, hogy megkerülhetetlen velejárói a gazdaság fejlődésének. A legnagyobb problémánk ezzel nekünk, mint gazdasági szereplőknek nem is annyira maga a ciklikusság, hanem inkább az, hogy nem tudhatjuk előre, hogy mekkora lesz a hullámzások amplitúdója (akár fellendülésről, akár visszaesésről legyen szó), nem tudjuk, hogy mennyire hosszú egy-egy ilyen ciklus, illetve, hogy milyen gyorsan követik egymást a ciklusok. Vagyis: minden föllendülésnél tudhatjuk, hogy lesz visszaesés, csak nem tudjuk, hogy a visszaesés milyen mértékű, meddig tart, és milyen hamar érkezik a következő. Ugyanez persze igaz a recesszióban az előbb vagy utóbb biztosan megérkező föllendülésre is. Mindent összevetve a gazdasági ciklusok nehezen előrelátható jellegükből fakadóan egyfajta rosszat jelentenek a gazdasági szereplőknek.

Ebben a leckében a gazdaságpolitika lehetőségeit fogjuk megvizsgálni, hogy a ciklusok menetébe beleavatkozzon. Most, hogy a 7-8-9. leckékben megismerkedtünk az IS és LM, valamint az AS-AD görbék logikájával, és a köztük lévő összefüggésekkel, meg tudjuk vizsgálni, hogy miért, hogyan és milyen hatással avatkozhat be a gazdaságpolitika a gazdaság menetébe rövid távon. Az alapvető logikánk az, hogy bár hosszú távon úgyis tudhatjuk, hogy a gazdaság a potenciális kibocsátáshoz és a természetes munkanélküliség rátájához fog visszatérni, de hogyha a gazdaságpolitika képes arra, hogy minél „fájdalom-mentesebbé” tegye ezt a hosszú távú kimenetelhez való eljutást, vagyis hogy csökkentse az ingadozásokkal járó károkat, akkor meg kell ezt tennie. Vajon valóban be kell avatkozni? Vagy az állam a beavatkozással több kárt csinál, mint hasznot? A Laissez-faire kormányzás hívei szerint az állam szerepét a gazdaságban minimalizálni kell, a ciklikusság a fejlődés természetes velejárója és a gazdasági szereplők külső beavatkozás nélkül hatékonyan tudják kezelni a fölmerülő problémákat. Az intervencionalista álláspont szerint viszont az állami beavatkozás szükséges a gazdaság stabilizálásához, az állam hatékonyabban képes csökkenteni a gazdasági ciklikusságot. Ezekben a kérdésekben a makroökonómiának nincsen világos álláspontja, ezért nem is az egyik vagy a másik oldal mellett fogunk érvelni, hanem egyszerűen megpróbáljuk a modell segítségével bemutatni a gazdaságpolitikai beavatkozások (egy alfajának) eszközeit, céljait, lehetőségeit és dilemmáit.

A lecke végére Ön:

- *Le tudja vezetni a különböző típusú sokkok hatását a makroegyensúlyra, a jövedelemre, a munkanélküliségre és az inflációra.*
- *Megismeri a kétféle keresletorientált gazdaságpolitika – a fiskális és a monetáris politika – eszközeit, beavatkozási lehetőségeit és azok hatásmechanizmusát.*
- *Megérti a keresletoldali gazdaságpolitikai beavatkozásokban jelenlévő átváltás problémáját: hogy a beavatkozások rövid távon hasznokkal és költségekkel járnak.*
- *Képes lesz az IS-LM, illetve az AS-AD rendszer segítségével végiggondolni, hogy egy gazdaságpolitikai beavatkozásnak várhatóan milyen hatása lesz a jövedelemre, munkanélküliségre és inflációra rövid távon.*

Bővebben: Mankiw 13. fejezet, egyes részek a 8-9-10. fejezetből

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
KÖZGAZDÁSZ KÉPZÉS
TÁVOKTATÁSI TAGOZAT
LECKESOROZAT
COPYRIGHT © SZTE GTK 2017/2018

A LECKE TARTALMA, ILLETVE ALKOTÓ ELEMEI ELŐZETES,
ÍRÁSBELI ENGEDÉLY MELLETT HASZNÁLHATÓK FEL.

JELLEN TANYAG
A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT
AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL.
PROJEKT AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE